

בריכת המעגן למחפרים הצפים במפעל ייבוש ימת החולה, 1953

ימת החולה, המוכרת גם כ"מי מרום", שכנה בחלק הדרומי של עמק החולה. עד ייבושה כיסתה הימה שטח של כ-14 קמ"ר, ומצפון לה השתרעו שטחי ביצות על פני 30-60 קמ"ר נוספים, בהתאם לעונות השנה. הימה הייתה עשירה בצמחיית נחלים וביצות ובמיני דגים, ושימשה תחנת עצירה לעופות הנוודים בין אירופה לאפריקה. סביב הימה הוקמו יישובים קטנים של בדואים ממוצא סודני, שבנו בתיהם מקני הגומא ומצאו מזונם וכלכלתם בימה. ההתיישבות הציונית בעמק החולה כללה בעיקר יישובים חקלאיים. חלקם אף עסקו בדיג בימה. כבר לפני קום המדינה שאפו מנהיגי היישוב להרחיב את השטח המיועד לחקלאות בתוך העמק, אך מסיבות שונות ביצוע התוכנית התעכב עד להקמת המדינה. מבצע זה הוצא לפועל בין 1951 ל-1958 בתכנון של משרד החקלאות ובביצוע הקרן הקיימת לישראל. במהלכו נחפרו תעלות, נבנו גשרים והימה נוקזה לכנרת.

מבצע הייבוש לוה בהתנגדות חובבי טבע שטענו לפגיעה אנושה בחי ובצומח הייחודיים לאגם. בעקבות המאבק הושאר חלק קטן מן האגם מוצף במים ונוסדה שמורת החולה - שמורת הטבע הראשונה בישראל. הבעיות שנוצרו עקב ייבוש הימה - הכחדת מיני חי וצומח, אדמות שאינן ראויות לעיבוד ופגיעה בדגה ובאיכות המים בכנרת - הביאו בשנות ה-90 להחלטה להציף מחדש חלק מאדמת העמק, וכך נוסף מצפון לשמורה הקיימת אגמון החולה.

אוסף משפחת קציר, באדיבות ארכיון התמונות של יד יצחק בן-צבי

ארכיון התמונות של יד יצחק בן-צבי עוסק בהצלה ובתייעוד של אוספים המצויים ברשות אנשים פרטיים ומוסדות ציבור ברחבי הארץ. הוא מתמקד בתולדות ארץ ישראל וירושלים וקהילות ישראל במזרח www.israelalbum.org.il, ybzipic@ybz.org.il

